

Maakunnan tiedotuslehti

Lokakuu 2011 - Julkinen tiedote - Jaetaan jokaiseen talouteen

2 Katset Kainuun
kehittämiseen

4-5 Yhdessä kohti
työllisyyttä

8 Nälkämaan laulu
-kuvakisa kiinnosti

Katseet Kainuun kehittämiseen

Globaali talouskehitys vaikuttaa entistä vahvemmin ja suuremmin kaikkeen kehitykseen. Myös alueet joutuvat kilpailemaan keskenään osana avointa taloutta, niiden pitää olla vetovoimaisia muun muassa investointien ja osaavan työvoiman suhteen. Alueiden oma tahto, aktiivisuus ja innovatiivisuus ovat ratkaisevassa asemassa niin Kainuussa kuin kaikkialla muuallakin. Tämän vuoksi elinkeinon ja yritystoiminnan kehittäminen on korostunut aluekehittämisessä.

Maakuntaliitoilla on lakisääteinen tehtävä aluekehitysviranomaisena. Kainuulla on hallintokokeilun myötä muita maakuntia vahvempi asema ja paremmat resurssit aluekehittämiseen. Lisäksi voimme oman tahtomme mukaan panostaa edunvalvontaan. Se on tarpeen, sillä kaikki kehittämisresurssit eivät ole omissa käsissämme.

Uusi hallitusohjelma tavoittelee kuntakentän täysremonttia, mutta maakuntien asemaan ei ole tällä kaudella suunnitteilla muutoksia. Seuraavien eduskuntavaalien jälkeen Kainuun ja yleensäkin maakuntien tehtäviin kuitenkin varmaan palataan.

Kainuuna voimme jatkaa koetellulla maakuntamallillamme – mutta vain, jos olemme yksimielisiä. On pakko toivoa, että päätökset tässä suhteessa pian varmistuvat. Muutoin joudumme rakentamaan koko maakunnallisen päätös- ja palvelurakenteen uusiin puihin samalla kun valtakunnan tasolla Kainuun kuntarakenteeseen tehtäisiin syväälle käyviä muutosesityksiä. Vuoden 2015 jälkeen olisi taas uusi remontti odottamassa. On parempi, että otamme kohtalomme itse haltuumme ja selvitämme nyt riittävän laajasti ja syvästi myös omaa aluerakennettamme ja sen haasteita. Kaikkien muutosten keskellä on kuitenkin syytä muistaa, että Kainuun perusrakenne ja sen väestö eivät hetkessä muutu, olivatpa hallintorajat ja -rakenteet mitkä tahansa.

Näissä nopeasti muuttuvissa olosuhteissa olen saanut aloittaa aluekehitysjohdattajana Kainuussa. Tehtävämme on siis maakunta-kuntayhtymän vetovastuulla yhdessä kuntien ja eri sidosryhmien sekä kaikkien Kainuun asukkaiden kanssa valmistella strategiat, joilla Kainuun tulevaisuutta tehdään. Laitimillamme ohjelmilla on takana alueen oma tahdonmuodostus

- vaaleilla valittu maakuntavaltuusto käsittelee ja hyväksyy strategiat. Maakuntaohjelmasta on tarkoitus tehdä ohjelmien ohjelma – vahva suuntaviitta koko alueen kehittämistyölle.

Juuri nyt olemme aloittamassa maakuntastrategian uudistamista: tämän syksyn ja tulevan alkuvuoden aikana laadimme piirustukset ja hankimme rakennustarvikkeet. Käytännössä tämä tarkoittaa riittävän syvällisten analyysien tekemistä palvelujen saavutettavuudesta ja aluerakenteesta, nykyisten toimenpiteiden osuvuuden arviointia ja tulevaisuuden mahdollisuuksien parempaa hahmottamista. Ensiasteleena tässä on jalkautuminen kuntakierrokselle loppuvuoden aikana.

Kun hallintokokeilua perusteltiin Kainuuseen, keskeisenä tavoitteena oli maakunnan kehityksen kääntäminen paremmalle kehitysuralle. Tavoite on yhä ajankohtainen. Katse on kiinnitettävä tiukasti tulevaisuuteen ja Kainuun kehittämiseen.

Pentti Malinen
Aluekehitysjohdattaja

Sosiaali- ja terveysjohtaja kannustaa kuntalaisia liikkumaan

Kainuun sosiaali- ja terveystalouden toimivuus on asetettu suurennuslasin alle kuntayhtymän uuden sosiaali- ja terveysjohtajan ensimmäisinä työkausina.

– Hallintokokeilu päättyi vuonna 2012, joten nyt on hyvä tilanne käydä kokonaisvaltaisesti läpi, miten sosiaali- ja terveyspalvelut toimivat. Käymme vuoropuhelua kuntien sekä niiden luottamushenkilöiden ja sote-henkilöstön kanssa. Kuntalaisten palaute tulee osaksi toiminnan kehittämistä, syyskuussa työssään aloittanut Maire Ahopelto (53) kertoo.

Laajemman kehityksen ohessa on nopeasti reagoitu kuntalaisten antamaan palautteeseen. Esimerkiksi päivystyksen kehittämiseen on jo puututtu.

Kainuu tutuksi Vaalan vuosina

Tuore sosiaali- ja terveysjohtaja tutustui Kainuun maakunta-kuntayhtymän hallintomalliin perinpohjin työskennellessään peruspalvelujohtajana Vaalassa. Silloin Vaala erkaantui Kainuun mallista ja muodosti Utajärven kanssa oman peruspalveluyksikön.

Maire Ahopelto näkee erittäin tärkeänä, että kansansairauksiin puututaan jo ennaltaehkäisevästi. Erityisenä huolenaiheena ovat 40-vuotiaat, jotka eivät liiku tarpeeksi.

– Tavoitteena on terveemmät kainuulaiset, jotka liikkuvat tarpeeksi ja syövät terveellisesti. Tämä malli pitäisi tulla lapsesta asti, jolloin vanhempien esimerkillä on suuri vaikutus.

Sosiaali- ja terveysjohtaja pitää järjestöjen ja kyläyhdistysten työtä tärkeänä terveyden edistämiseksi, sillä ryhmäliikunnan myötä kansalaisten arkeen tulee lisäksi elintärkeää yhteisöllisyyttä.

Ahopelto muistuttaa, että hyvinvointiin kytkeytyy äkkisel-tään kaukaiseltakin tuntuvat päätöksenteon asiat. Esimerkiksi kaavoituksessa tulisi huomioida kevyen liikenteen väylien ja muiden liikuntamahdollisuuksien merkitys myös terveyttä edistävinä tekijöinä.

Vahva kokemus kehittämistyöstä

Ahopelto pystyy yhdistämään nykyisessä työssään vahvan kokemustaan niin kansalaisten arjesta kuin tieteellisestä tiedosta. Häntä on käytetty usein asiantuntijana terveyden-

huollon edistämiseen ja hyvinvointiin liittyvissä työryhmissä. Ohjaus- tai johtoryhmissä hän on ollut mukana muun muassa sosiaali- ja terveysministeriön Paras-hankkeessa, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen Terve kunta -verkostossa.

Kainuuseen Ahopelto siirtyi Helsingistä, jossa hän työskenteli valtiovarainministeriössä ohjelma- ja palvelupäällikkönä.

– Kehitimme kansalaisten ja yritysten sähköisiä palveluita yhteistyössä kuntien ja ministeriöiden kanssa. Pian muun muassa yrityksen perustaminen, kansalaisaloitteen antaminen sekä rakennuslupien hakeminen voi olla mahdollista tehdä sähköisesti, hän listaa.

Ahopelto on valmistunut Oulun yliopiston lääketieteellisestä tiedekunnasta terveystieteiden maisteriksi. Koulutusohjelmanaan hänellä oli terveydenhuollon hallinto.

15 vuoden ajan hän on ollut Oulun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa opetuksen suunnittelua ja järjestämistä toteuttavissa työryhmissä. Työurallaan hän on kehittänyt sekä johtanut terveys- ja sosiaalipalveluita muun muassa Ouluseudulla.

Lastenlasten kanssa Oulujärvelle

Uusi sosiaali- ja terveysjohtaja tunnustautuu intohimoiseksi kuntourheilijaksi ja luonnossa liikkujaksi. Kajaanissakin hän valitsi asuinpaikkansa sen mukaan, miten helposti siitä on päästävä hiihtoladuille ja kevyen liikenteen väylille rullaluistelemaan.

– Suosittelen muillekin sitä, että uutta asuinpaikkaa valitessa ottaa ensin esille alueen liikuntakartan. Samalla tavalla Helsingissä tarkastin ensin, kuinka helposti tarjolla olleesta asunnosta pääsen laduille. Keskustassa en voinut asua, koska mukulakivikaduilla ei voi rullaluistella. Vapaa-ajallaan Maire Ahopelto viettää paljon aikaa lastensa ja lastenlastensa kanssa etenkin Oulujärvellä.

Outi Hyvönen Pohjolan Mylly

Maakunnan tiedotuslehti

Päätoimittaja: Eeva Mäntymäki

Tekstit: Pentti Malinen, Outi Hyvönen, Eeva Mäntymäki, Taneli Vääräniemi ja Niina Komulainen

Kuvat: Pohjolan Mylly, Kalevi Yliniemi, Harri Turkulainen, Taneli Vääräniemi ja Niina Komulainen

Taitto: Pohjolan Mylly Oy

Paino: Kajaanin Kirjapaino

Julkaisija: Kainuun maakunta -kuntayhtymä, PL 400, 87070 KAINUU

SEURAAVA LEHTI ILMESTYJÄ JOULUKUUSSA

Päätösten tekijät

Kuvassa edessä vasemmalta: Tuula Rossi-Määttä, Kauko Immonen ja Toivo Sistonen (pj). Takana vasemmalta: Esa Kempainen, Tuulikki Moilanen ja Eija Hakkarainen. Kuvasta puuttuu Sami Kilpeläinen.

Tarkastuslautakunta toimii taustalla

Kainuun maakunta -kuntayhtymän tarkastuslautakunta näkyy julkisuudessa yleensä kerran vuodessa keväällä. Tilinpäätöksen yhteydessä maakuntavaltuusto käsittelee lautakunnan laatiman arviointikertomuksen, jossa otetaan kantaa maakunta-kuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumiseen. Muulloin tarkastustyö hoituu taustalla, eikä esityslistoja näy netissä. Lautakunta kokoontuu yleensä joka kuukausi, vierailee työpaikoilla eri puolilla Kainuuta ja pyytää työntekijöitä kokouksiin esittelemään toimintaansa.

Toivo Sistonen (kok.) on ollut tarkastuslautakunnan puheenjohtaja vuodesta 2005 lähtien, eli siis koko maakunta-kuntayhtymän olemassaolon ajan. – Pidän lautakunnassa työskentelyä kiinnostavana ja mielekkäänä. Olen usein sanonut, että tämä on tietyllä tavalla ainutlaatuinen luottamustehtävä, sillä tässä tehtävässä pääsee perehtymään koko maakunnan tehtäväalueeseen ja henkilöstöön, eri paikkakuntiin, laitoksiin ja niiden edelleen.

Myös varapuheenjohtaja Tuula Rossi-Määttä (sd.) halusi nimenomaan tarkastuslautakuntaan. Hän arvelee tullessaan valituksi osittain sen takia, että uskaltaa nostaa epäkohtia rohkeasti esille. – Koen tärkeäksi sen, että voin viedä lautakuntaan heti sekä itse havaitsemiani että kainuulaisten kokemia, arkisessa kanssakäymisessä esille tulevia asioita.

Molemmat kiittävät lautakunnan yhteishenkeä. – Meillä on hyvät kantaa ottavat lautakunnan jäsenet, keskustelemme paljon asioista ja kompromissi on aina löytynyt ilman äänestystä, sanoo Tuula Rossi-Määttä. Toivo Sistonen uskoo, että lautakunnan työskentelyä myös arvostetaan. – Ainakin tarkastuslautakuntaa jännitetään kovasti, kun menemme työpaikkakäynneille, Tuula Rossi-Määttä toteaa ja lisää, että lautakunta on saanut aina kiitosta arviointikertomuksesta.

Vaikutukset kuntatalouteen syynissä

Maakunnallisen tarkastuslautakunnan tärkeimmät tehtävät ovat Toivo Sistosen mukaan läpinäkyvyyden ja demokratian varmistaminen ja riippumattoman perustan luominen toiminnan kehittämiseksi. Lautakunta arvioi toiminnan edellytyksiä ja resurssointia, suunnittelua ja johtamista sekä tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Kaikki nämä asiat huomioidaan arviointikertomuksessa, jossa tarkastellaan edellisen vuoden toiminnan ja talouden tavoitteiden saavuttamista suhteessa talousarvioon. Tässä yhteydessä lautakunta tekee myös päätösehdotuksen tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä ja vastuuvapaudesta.

Vuoden 2010 arviointikertomuksessa huomiota kiinnitettiin muun muassa siihen, miten Kainuun hallintokokeilu on vaikuttanut kuntatalouteen. Arvioitavina olivat myös esimerkiksi maakuntavaltuuston kokousmenettelyt ja valtuuston päätösvalta Kainuun kehittämisrahan suhteen, haja-asutusalueiden palvelutarve, hankintojen vaikutukset, hankintaosaaminen ja hanke maailma. Lautakunta edellytti, että maakunta-kuntayhtymä selkeyttää tavoitteitaan ja niiden mittaamista.

Kansalaispalautte voi antaa aiheen

Lautakunta kutsuu kokouksiinsa kuultavaksi maakunta-kuntayhtymän työntekijöitä, niin rivityöntekijöitä kuin lähiesimiehiä ja johtajia. Viime vuoden aikana kuultiin yhteensä 29 henkilöä. Lisäksi tarkastuslautakunta tekee työpaikkakäyntejä eri puolilla Kainuuta. – Sytykkeenä voivat olla oma-kohtaiset havainnot, kansalaisyhteydenotot, kokouksissa saadut katsaukset, lehtikirjoitukset ynnä muut, sanoo tarkastuslautakunnan sihteeri Harri Turkulainen. Lautakunta on vuoden aikana keskustellut esimerkiksi keskussairaalan päivystyksen tilanteesta ja pyytänyt henkilöstöpalveluilta lisäselvitystä maakunta-kuntayhtymän työntekijöiden

sairaspoissaolojen kasvun vuoksi. Työterveyshuollolta on kysytty, miten asiakkaiden vastaanotolle pääsyä aiotaan nopeuttaa.

Mahdollisiin epäkohtiin ei puututa suoraan. – Lautakunnan tehtävänä ei ole osallistua operatiiviseen johtamiseen, minkä vuoksi arviointi ja johtaminen on pidetty erillään. Annamme toki palautetta havainnoistamme ja edellytämme toimenpiteitä huonojen käytäntöjen muuttamiseksi, sanoo Toivo Sistonen. Tuula Rossi-Määttä mukaan työpaikkavierailuilla esille tulleista asioista keskustellaan ja viestii välitetään johtajille ja esimiehille. Suoranaisiin laittomuuksiin puututaan heti ottamalla yhteyttä esimieheen. – Lautakunnalla ei ole sanktioita laitton toiminnan estämiseksi, muistuttaa Toivo Sistonen. – Olemme maakuntavaltuuston asettama toimielin, joka työskentelee yhdessä tilintarkastajien kanssa. Organisaatio itse tekee korjaavat toimenpiteet.

Tarkastuslautakunta jakaa risujen ohella ruusuja ja huomioi onnistumisia. – Esimerkiksi talouden suhteen katsoimme viime vuodelta, että tilinpäätös oli hyvä, sanoo Toivo Sistonen. – Samoin maakunnan henkilöstö on hyvin sitoutunut ja joustavaa tehtäviensä suorittamisessa ja palveluiden tuottamisessa, hän toteaa.

Sisäinen tarkastaja ei ole poliisi

Maakunta-kuntayhtymän sisäinen tarkastaja Harri Turkulainen toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä. Hän korostaa kuitenkin olevansa vain tarkastuslautakuntaa avustava virkamies, joka raportoi maakuntajohtajalle. Tarkastuslautakunta taas on vastuussa kainuulaisten suoralla vaalille valitsemalle maakuntavaltuustolle. – On tärkeää pitää roolit erillään ettei syntyisi vaikutelmaa, että maakunnan johto sisäisen tarkastajan välityksellä ohjailisi itsenäisen tarkastuslautakunnan työskentelyä.

Sisäisen tarkastajan tehtäväkuvaa ei ole tarkasti määritelty. Hänen tehtävänsä on joka tapauksessa maakunta-kuntayhtymän

toiminnan linjausten seuraaminen ja tavoitteiden toteutumisen arvioiminen. Raportit voivat sisältää suosituksia siitä, miten esiin tulleet heikkoudet ja puutteet pitäisi korjata. Hän ei kuitenkaan ole mikään ”maakunnan poliisi”. Käytännössä sisäinen tarkastaja kiinnittää yleensä huomiota siihen, jos joku poikkeaa normaalista: - Tavanomaisuudesta ja säännönmukaisista toiminnosta poikkeavat asiat herättävät kiinnostusta, ja tapauskohtaisesti ryhdyn tarvittaessa tutkimaan niitä tarkemmin.

Eeva Mäntymäki

Viestintäpäällikkö

Tarkastuslautakunta

- maakuntavaltuusto valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja viisi muuta jäsentä sekä henkilökohtaiset varajäsenet
- puheenjohtaja Toivo Sistonen (kok.), varapuheenjohtaja Tuula Rossi-Määttä (sd.)
- kokoontuu yleensä kerran kuukaudessa
- tehtävät perustuvat kuntalakiin
- maakunta-kuntayhtymän johdosta riippumaton
- vastaa ulkoisesta tarkastuksesta yhteistyössä tilintarkastajien kanssa
- tärkein tehtävä arvioida, ovatko maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet
- arviointi julkaistaan arviointikertomuksessa, joka annetaan tilinpäätöksen yhteydessä maakuntavaltuustolle
- tekee päätösehdotuksen tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä
- tekee työtä rinnakkain maakuntahallituksen alaisen sisäisen tarkastajan kanssa

Ulkoinen valvonta: tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat

Sisäinen valvonta: maakuntahallitus (maakuntajohtajan alainen sisäinen tarkastaja)

**Työvoiman
palvelukeskuksessa
autetaan yhdessä
kohti työllisyyttä**

Leppoisa puheensorina kantautuu terveydenhoitaja Tuija Hyttisen huoneesta. Hyttisen luona on käymässä Kainuun työvoiman palvelukeskuksen asiakas Stergos Simou, joka suorittaa parhaillaan työllistymisprosessiinsa kuuluvaa harjoittelujaksoa.

työtilanteeni parantamisen eteen. Suoritan nyt työssäoppimisjaksoa KaMi Ry:ssä ja se jaksotettu yhteen kuntoutukseni kanssa.

Stergos Simou tuli palvelukeskukseen asiakkaaksi, sillä hänen työllistymisen edistämiseen sopi parhaiten haastavan elämäntilanteen huomioiva moniammatillinen ohjaus. Työvoiman palvelukeskuksessa työttömät työnhakijat saavat niin sanotusti samalta luukulta TE-toimiston ja kuntayhtymän sosiaalitoimen palveluita sekä pääsevät terveydenhoitajan vastaanotolle. Myös Kelan kanssa on yhteistyötä.

Simoun harjoitteluun kuuluu suunnittelua, ryhmien ohjausta sekä tukihenkilökoulutusta. Nykyinen työ tuntuu enemmän omalta, ja Simou voisi kuvitella vastaavantyyppisiä tehtäviä myös tulevaisuuden työnään.

Kesäkuun alusta lähtien palvelukeskuksessa on ollut oma työterveyshoitaja, Tuija Hyttinen. Terveystilan kartoitus kuuluu asiakkaan palvelukokonaisuuteen ja suunnitelmaan, jossa hänelle tarjotaan tarpeidensa mukaisesti kaikkien talon osapuolien palveluita.

Palvelukeskuksen asiakkaasta yrittäjäksi

Työllistymisen ohessa palvelukeskuksen ammattilaiset voivat löytää asiakkaalle jonkun toisenkin ratkaisun. Niihin lukeutuvat muun muassa kuntoutus, eläkkeelle siirtyminen tai koulutus.

– Olen yksi asiakkaiden ensimmäisistä kontakteista. Käymme asiakkaan kanssa yhdessä läpi hänen terveydentilaansa. Keskusteluun tulee mukaan myös hänen työparinsa eli sosiaalityöntekijä tai työvoimaohjaaja, myöhemmin tarvittaessa myös muitakin asiantuntijoita. Terveystilaan puuttumalla ja esimerkiksi kuntoutukseen ohjaamalla voimme poistaa työllistymisen esteitä, Tuija Hyttinen kertoo.

Sirpa Myöhänen pääsi koulutukseen työvoimapalvelukeskuksen kautta. Opintielle lähteminen katkaisi ammattikorkeakoulun ja äitiysloman jälkeisen pitkän työttömyyden. Nyt Myöhänen on hieroja ja tekee töitä yrittäjänä Kajaanissa.

Ymmärrystä vaikeaan elämäntilanteeseen

Stergos Simounkin terveydentila kartoitettiin Hyttisen luona. Simou valmistui suurtaulukoksi jouluna, mutta keittiöiden hektinen työ ei tuntunut omalta. Läheisten kuoleman takia elämäntilannekin muuttui vaikeaksi. TE-toimistosta 20-vuotias nuorukainen ohjattiin palvelukeskukseen, jossa yhtenä erityisenä kohderyhmänä ovat nuoret aikuiset.

– Jos työttömällä on edelleen halua työntekoon, voin kyllä suositella palvelukeskusta. Vasta siellä minulle ehdotettiin koulutusta yhtenä vaihtoehtona. Palvelukeskuksessa otetaan huomioon asiakas kokonaisuudessaan ja hänen tilanteestaan saadaan useiden eri asiantuntijoiden näkemyksiä, Myöhänen sanoo.

– Täällä on otettu hyvin huomioon toiveeni ja elämäntilanteeni. He tekevät kaikkensa

Outi Hyvönen
Pohjolan Mylly

Palvelukeskuksessa pyritään avaamaan työttömyyden ongelmavyöhyke

Työvoiman palvelukeskuksen keskeisin kohderyhmä ovat moniammatillista palvelua tarvitsevat työttömät, joilla on vaikeuksia työ- ja koulutuspaikan löytämisessä.

– Pyrimme saamaan työttömiä entistä aikaisemmin palvelukeskuksen asiakkuuteen, sillä työttömyyden pitkittymiseen ja siihen usein liittyviin sosiaalisiin ja terveydellisiin ongelmien tulisi puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, sanoo Kainuun työvoiman palvelukeskuksen päällikkö Kai Hyttinen.

Myös nuoriin kiinnitetään Kainuussa erityistä huomiota, sillä asiakkaista kolmasosa on alle 25-vuotiaita. Työvoiman palvelukeskuksessa asioi keskimäärin 600 asiakasta vuodessa.

Uuteen hallitusohjelmaan on kirjattu, että työvoiman palvelukeskusten toimintamalli ulotetaan koko maahan. Lisäksi hallitusohjelman mukaan mallista säädetään laki ja rahoitus turvataan. Nykyisellään Kainuussa kustannukset puolittuvat TE-toimiston sekä kuntayhtymän kesken.

Moniammatillinen palvelu tuottaa tulosta

Työvoiman palvelukeskuksen palveluprosessi jakautuu kolmeen jaksoon.

Alussa arvioidaan asiakkaan palvelutarve moniammatillisesti, jonka pohjalta laaditaan yksilöllinen aktivointisuunnitelma. Asiakkaan tarpeista lähtien hänelle voidaan tarjota kuntoutusta ja ohjausta.

Toisessa vaiheessa asiakkaita ohjataan muun muassa ammatillisen kuntoutuksen palveluihin ja kuntouttavaan työtoimintaan.

Kolmannessa vaiheessa asiakasta valmennetaan ja pyritään työllistämään, esimerkiksi ohjataan koulutukseen ja työhön. Työllistymiseen voidaan käyttää tarvittaessa myös palkkatukea.

Asiakkuudet kestävät keskimäärin noin 2–3 vuotta. Prosessissa huomioidaan asiakkaan elämäntilanne kokonaisvaltaisesti.

– Työvoiman palvelukeskuksessa korostuu pitkäjänteinen työ asiakkaan työllistymisen eteen. Monia helpottaa myös se, että täällä on jokaiselle asiakkaalle nimetty oma työpari (sosiaaliohjaaja / sosiaalityöntekijä ja työvoimaohjaaja). Silloin ei omaa elämäntarinaa tarvitse joka kerta kertoa uudestaan, kertoo kuntayhtymän sosiaalityöntekijä ja tiimivastaava Eija Pohjola.

ASIAKKAIDEN KOMMENTTEJA TYÖVOIMAN PALVELUKESKUKSESTA

”Asiantunteva palvelu, maanläheinen ja huumorintajuinen henkilökunta.”

”Täällä osataan kannustaa, tukea ja joustaa ja oikeasti auttaa.”

”Asioista voi keskustella täysin luottamuksellisesti ja ei pakoteta mihinkään mihin itse ei ole valmis (esim. kouluun, työhön).”

”Paljon saan tietoa mahdollisuuksista päästä takaisin normielämään.”

”Kaikki asiat ovat selvinneet paremmin ja nopeammin.”

Kuinka pääsee työvoiman palvelukeskuksen asiakkaaksi?

- TE- tai sosiaalitoimisto ehdottaa palvelukeskusta, jos asiakas tarvitsee työmarkkinoille kuntoutukseseen niin TE-toimiston työvoimapalveluja kuin maakunnan järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveystalv palveluita ja jos asiakas hyötyy moniammatillisesta palvelusta.
- Aloite asiakkaan ohjaamisesta palvelukeskukseen voi tulla myös KELAsta.
- Asiakas voi itsekin ehdottaa siirtoa palvelukeskukseen.
- Asiakkuuden siirtämiseen tarvitaan asiakkaan allekirjoittama suostumuslomake.
- Palvelukeskuksessa laaditaan yksilöllinen suunnitelma yhdessä asiakkaan kanssa. Häneltä odotetaan sitoutumista suunnitelman toteuttamiseen ja halukkuutta muutokseen.

Kainuun työvoiman palvelukeskus

Kajaani

Lönnrotinkatu 5 B

Vastuualueet:

Työntekijät:

Kajaani, Paltamo ja Ristijärvi, koko alueen päätoimipiste 4 työvoimaohjaajaa, kuntoutuspsykologi, Kainuun maakunta-kuntayhtymän sosiaalityöntekijä / tiimivastaava, sosiaalityöntekijä, 2 sosiaaliohjaajaa, työterveyshoitaja, 2 toimeentulotukisihteeriä, TE-toimiston palvelukeskuksen päällikkö ja virastomestari

Suomussalmi

Kauppakatu 20 C

Vastuualueet:

Työntekijät:

Suomussalmi, Hyrynsalmi ja Puolanka työvoimaohjaaja / sosiaalityöntekijä, myös kuntoutuspsykologin ja terveydenhoitajan palvelut tarvittaessa käytössä

Kuhmo

Kainuuntie 89

Työntekijät:

työvoimaohjaaja ja sosiaaliohjaaja joka toinen viikko, myös kuntoutuspsykologin ja terveydenhoitajan palvelut tarvittaessa käytössä

Sotkamo

Keskuskatu 9, 2. krs

Työntekijät:

työvoimaohjaaja ja sosiaaliohjaaja joka toinen viikko, kuntoutuspsykologin ja terveydenhoitajan palvelut tarvittaessa käytössä

Kaikki peruskoulun keväällä päättäneet SAIVAT OPISKELUPAIKAN

Kajaanilainen Aki Kyllönen aloitti hyvillä mielin opiskelun kotikaupungissaan. Hänelle avautui paikka Kainuun ammattiopiston ICT-asetajalinjalta elokuussa, päivää ennen koulutuksen alkamista.

Kyllönen kuuluu viime keväänä peruskoulun päättäneiden onnekkaiden kainuulaisnuorten joukkoon. Heistä jokaiselle oman maakunnan koulutuksiin hakeneelle pystyttiin tarjoamaan opiskelupaikka.

Aki Kyllönen ehti olla vajaan viikon Valtimolla metsäkoneenkuljettajan koulutuksessa, johon hän oli laittanut paperit kesän täydennyshaussa.

– Kun tieto Kajaanin opiskelupaikasta tuli, isä haki minut samana päivänä ja seuraavana alkoi koulu Kajaanissa. Ratkaisu oli helppo, sillä ala kiinnosti minua enemp. Ja olinhan tälle linjalle hakenut yhteishaussa, mutta jäänyt silloin ilman paikkaa, Kyllönen kertoo.

Valinnat sähköisessä seurannassa

Sähköisen hakujärjestelmän ansiosta Kainuun maakunnan hakutoimistossa pystytään vielä aivan koulujen alkamisen kynnyksellä tarjoamaan nuorille opiskelupaikkoja. Järjestelmässä nähdään reaaliaikaisesti, kuinka moni on ilman paikkaa ja

kuinka moni on ottanut tarjotun vastaan.

– Elokuun alussa opiskelupaikkaa jonotti vielä 11 juuri peruskoulunsa päättäneitä, jotka olivat hakeneet Kainuuseen ammatilliseen koulutukseen tai lukioon. Jokaiseen heistä oltiin hakutoimistosta yhteydessä ja tarjottiin vapaita aloituspaikkavaihtoehtoja. Kun lukuvuosi alkoi, kaikki 11 olivat saaneet jatkokoulutuspaikan, iloitsee hakutoimiston opintosihiteeri Maija-Liisa Valtanen.

Hakutoimisto palvelee sekä oppilaita että huoltajia

Kainuun maakunnan hakutoimisto avattiin vuonna 2008, jolloin tuli käyttöön myös valtakunnallinen sähköinen yhteishakujärjestelmä.

Hakutoimisto tekee yhteistyötä myös Kainuun peruskoulujen opinto-ohjaajien kanssa. Tieto hakutoimiston palveluista on sitäkin kautta tullut oppilaiden huoltajien tietoisuuteen.

– Myös huoltajat ottavat toimistoomme yhteyttä. He saattavat esimerkiksi kysyä valintaperusteista, yhteishakupisteiden

laskemisesta sekä opintotukeen ja asumiseen liittyvistä asioista. Itse nuoretkin soittavat ja kysyvät omista jatko-opiskelumahdollisuuksistaan, Valtanen kertoo. Itse nuoretkin soittavat ja kysyvät omista jatko-opiskelumahdollisuuksistaan, Valtanen kertoo.

Opinto-ohjaajat ovat kokeneet tärkeänä hakutoimiston huolenpidon senkin jälkeen, kun tutut oppilaat ovat lähteneet heidän suojistaan maailmalle.

– Syksyn alkaessa vielä muutama perusopetuksen opinto-ohjaaja varmisti hakutoimistosta, että oma oppilas on vastaanottanut opiskelupaikan. Hymy oli herkässä, kun tiesimme, että opiskelun jatkomahdollisuus tai jokin muu elämäntilanteeseen sopiva järjestely oli toteutunut kaikkien kohdalla, Valtanen sanoo.

Yhteishaun valmistelu käynnissä

Kainuun maakunta -kuntayhtymän peruskoulujen yhdeksäsluokkalaisista noin 90 prosenttia haki ensisijaisesti oman maa-

kunnan tarjoamaan koulutukseen vuoden 2011 yhteishaussa.

– Opintopaikan saamisesta huolimatta nuori ei välttämättä aloita opintojaan lukiokoulutuksessa tai ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa, vaan tekee jonkun toisen hänen elämäntilanteeseensa sopivan ratkaisun. Ammattistartti ja perusopetuksen lisäopetus eli 10-luokka voivat olla sopivia yksilöllisiä vaihtoehtoja, opintosihiteeri muistuttaa.

Hakutoimistossa valmistellaan parhaillaan tulevaa yhteishakua. Vuoden 2012 yhteishakutarjonta on nähtävillä marraskuussa avautuvassa hakuohjelman demossa internetosoitteessa www.haenyt.fi.

Kevään yhteishaku käynnistyy 27. helmikuuta ja jatkuu 16. maaliskuuta saakka. Kainuun maakunta -kuntayhtymän toisella asteella on yhteensä noin 1 300 yhteisvalinnan aloituspaikkaa.

Outi Hyvönen

Pohjolan Mylly

Tartu terveyteesi omahoidon avulla!

Kainuun omahoitosivusto ja omahoitopisteet tukevat hyvinvointia

Omasta terveydestään kiinnostuneet kainuulaiset voivat olla aikaisempaa aktiivisempia omahoidossaan. Kainuun maakunta -kuntayhtymän verkkosivuilla on julkaistu omahoitosivusto, jossa on luotettavaa tietoa hyvinvoinnista, terveydestä ja sairauksista. Sivustolta löytyy myös ohjausta paikallisiin terveydenhuollon palveluihin. Kainuun omahoitosivuston ideana on yhdistää eri organisaatioissa hajautetusti tuotettu terveystieto kansalaisten kannalta mielekkääksi kokonaisuudeksi.

Sivuston yleinen terveystieto koostuu linkeistä valikoituihin virallisiin terveydenhuollon toimijoiden laatimiin artikkeleihin. Terveyden edistäminen -osioista löytyy luotettavaa tietoa terveydestä. Sairaudet ja oireet -osio sisältää luotettavaa tietoa yleisimmistä sairauksista ja niiden hoidosta. Testaa itsesi -osioon on koottu testejä, joiden avulla voit arvioida omia elintapoja.

Sivusto on rakennettu yhteistyössä Kainuun maakunta -kuntayhtymän terveydenhuollon ammattilaisten kanssa. Sen sisältöä kehitetään edelleen palautteiden avulla. Sivusto löytyy osoitteesta <http://maakunta.kainuu.fi/omahoitosivusto>. Sinne voi jättää myös palautetta.

Jokainen terveysasema saa omahoitopisteen

Kainuun terveysasemille on tulossa kaikkien kuntalaisten käytössä olevat omahoitopisteet. Omahoitopisteissä kuntalaiset voivat mitata verenpaineensa, painonsa ja pituutensa sekä etsiä terveystietoa internetistä. Omahoitoon liittyvät mittaukset ja testit voidaan suorittaa ennen sairaanhoitajan tai lääkärin vastaanottoa. Pisteiden käyttöönotosta tiedotetaan lisää loppuvuoden aikana.

Sähköisiä asiointipalveluja kehitetään

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on ottanut askeleen eteenpäin kansalaisille suunnattujen terveydenhuollon sähköisten asiointipalvelujen tarjoamisessa. Sähköinen asiointi tarkoittaa palvelujen käyttämistä tieto- ja viestintätekniikan keinoin, esimerkiksi internetin kautta. Jo tällä hetkellä sähköisesti voi muun muassa varata ajan laboratorion näytteenottoon ja tehdä toimeentulotukihakemuksen. Osa Kainuun kunnista tarjoaa myös mahdollisuutta hakea päivähoitopaikkaa sähköisesti.

Omahoitosivusto ja omahoitopisteet ovat nyt uusia sähköisen asiointin muotoja. Pitemmälle viety ratkaisu on tällä hetkellä vain pienelle kokeiluryhmälle suunnattu henkilökohtainen terveyspalvelu. Näitä uusia palveluja kehittävät maakunta-kuntayhtymän Rautaisia ammattilaisia perusterveydenhuoltoon (RAMPE) ja Asiakkaan ja kodin kytkeminen sosiaali- ja terveydenhuollon saumattomaan hoito- ja palveluketjuun (KYTKE) -hankkeet.

Terveydenhuollon sähköisten palveluiden kehittäminen tieto- ja viestintätekniikan keinoin etenee tällä hetkellä joka puolella Suomea. Sosiaali- ja terveysministeriö on tukenut tekemään rahoituspäätöksillä kansalaisen sähköisten terveyspalvelujen kehittämistä ja korostanut kansalaisen aktiivista roolia oman terveytensä hoitamisessa.

Asiointia silloin, kun se parhaiten sopii

Kainuussa kokeillaan vuoden 2012 aikana asiakkaille suunnattua henkilökohtaista terveyspalvelua, joka antaa uudenlaisia mahdollisuuksia oman hyvinvoinnin ylläpitoon, terveyden edistämiseen ja sairauksien hoitoon. Kokeiluvaiheessa palvelun asiakaskunta on rajattu pit-

käikäissairaiden ja raskausajan diabetesäitien hoitoon.

Henkilökohtainen terveyspalvelu toimii internetin kautta. Tunnistautuminen tapahtuu henkilökohtaisilla verkkopankkitunnuksilla, joita käytetään vain asioivan kansalaisen henkilöllisyyden tunnistamiseen. Palvelussa asiointi on salattua ja tietoturvasoltaan terveydenhuoltoon sopivaa. Jokaiselle asiakkaalle luodaan oma terveyskansio. Sinne voi tallentaa kotona suoritettuja mittauksia, kuten verenpaine- ja verensokeriarvot sekä painon. Tallennetut arvot ovat terveydenhuollon ammattilaisten käytävissä, mikäli asiakas niin haluaa. Asiakas voi saada palvelun kautta tiedon laboratoriokokeiden tuloksista. Palvelussa voi myös lähettää viestejä terveydenhuollon ammattihenkilöille ja vastaanottaa viestejä omalta terveysasemalta.

Henkilökohtaisella terveyspalvelulla ei korvata mitään olemassa olevaa terveydenhuollon palvelua, vaan se tarjoaa nykyiselle asiointillemme vaihtoehdon. Palvelu ei ole tarkoitettu kiireellisten asioiden tai monimutkaisten asioiden hoitamiseen. Kiireellisissä asioissa on turvaututtava terveysasemalta saatavaan palveluun.

Lisätietoa omahoitosivustosta ja henkilökohtaisen terveyspalvelun kokeilusta antavat:

Projektipäällikkö:
Niina Komulainen,
niina.komulainen@kainuu.fi

Projekti suunnittelija:
Taneli Vääräniemi,
taneli.vaaraniemi@kainuu.fi

Mitä omahoito on?

- Yksilöllistä ja päivittäistä
- Ravintoon, liikuntaan, tupakointiin ynnä muihin elämäntapoihin liittyvät päätöksesi ja tekosi
- Siihen sisältyy myös sairauksien lääkehoito ja omatoiminen terveydentilan seuranta, esimerkiksi painon ja verenpaineen seuranta
- Omahoitoon panostamalla voidaan ehkäistä pitkäaikaissairauksien ja niiden liitännäissairauksien syntymistä sekä ylläpitää sairauden hyvää hoitotasapainoa

Henkilökohtaisessa terveyspalvelussa asiakas voi:

- Kirjata henkilökohtaisia terveystietoja
- Lähettää ja vastaanottaa viestejä terveysasemalta
- Vastaanottaa laboratorio-tulokset, jos niin sovitaan
- Kirjata kotimittauksia (verensokeri, verenpaine, PEF, paino)
- Pitää ravinto- ja liikuntapäiväkirjaa

Nälkämaan laulu -kuvakisa kiinnosti

Kainuun maakunnan facebook-sivustolla järjestettiin viime kesänä satavuotiaan maakuntalaulun kunniaksi kuvakilpailu. Kilpailuun osallistui kaikkiaan 46 kuvaajaa. Toinen toistaan upeampien kilpailukuvien kirjo kertoo, millaisia mielikuvia Nälkämaan lauluun liittyy: korpien naavaa ja avaria vaaramaisemia, auringonlaskuja tyyninä kesäiltoina, nousevaa usvaa, kotipihoja, horsmankukkia, kyyttöjä ja saunarantoja. Kisassa oli mukana myös hellyttäviä lapsikuvia ja taidemaalarin kädenjälkeä esitteleviä kuvia.

Kainuun sivuston tykkääjät äänestivät parhaiten Nälkämaan laulua kuvittavaksi kuvaksi kuhmolaisen Ilkka Kyllösen kuvan "Maamies, muista, miss' onnesi on". Toiseksi eniten ääniä sai Tiina Davoudin "Kuulkaa korkeimme kuiskintaa", ja kolmanneksi kiri Tuomas Kaakisen Nälkämaan laulua hyräilevä Pyry.

Kolmen kärkikuvan seuraksi tälle sivulle on koottu valikoima erilaisia kilpailukuvia. Ne eivät ole eniten ääniä saaneita kuvia, vaan ne on valittu ennen kaikkea esimerkiksi erilaisista Nälkämaan laulun kuvituksista.

1. "Maamies, muista, miss' onnesi on". Kuva on otettu Kuhmossa kotipihassa ja pakkasta noin -31 astetta. Kuvaajana Ilkka Kyllönen

2.

"Kuulkaa korkeimme kuiskintaa". Kuvaajana Tiina Dawoud

3.

Pyry Sirkkala. Kuvaajana Tuomas Kaakinen

Facebook-linkki kilpailukuviin
www.facebook.com/kainuu

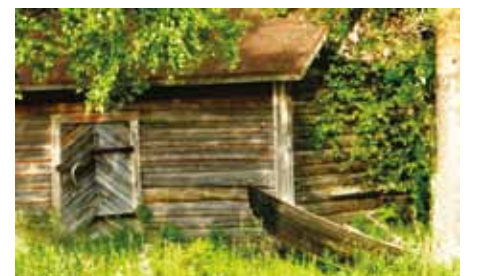
Paltaniemi, Oulunjärvi. Kuvaajana Arttu Vihko

"Taival lie hankala-olkoon vaan", Lentiiran Jysmänselkä. Kuvaajana Jorma Sauramäki

"Mummon akkuna". Kuvaajana R.R. Kajaanista

"Joutenlammen rannalla Näljängässä on vene ja aitta; ilman venettä lienee hankala soudella jylhillä järvillä, siellä korpien keskellä". Kuvaajana Anna Seppänen

"Kolmea -aikakautta". Kuvaajana Keräsen Kake

Rinnallakulkijat, alkuperäisvoimaa Kainuusta. Seppälän koulutilan kyytöt Elotar, Aru ja Ammuli. Kuvaajana Päivi Pirttijoki

Suomussalmen sankarihautausmaa. Kuvaajana Simo Kivijärvi